

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
— Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čekovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 D, za pol leta 90 D, za četrt leta 45 D, mesečno 15 D; za inozemstvo: 210 D. — Plača in toži se v Ljubljani.

LJUB. VII.

Telefon št. 552.

LJUBLJANA, dne 22. decembra 1925.

Telefon št. 552.

STEV. 149.

Plodonosno nalaganje preostajajoče gotovine poštne hranilnice.

(Iz poročila zborniškega svetnika g. Lenarčiča na plenarni seji Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani dne 11. decembra 1925.)

Po čl. 34. točka 2. zakona o poštno hranilniškem prometu z dne 30. novembra 1921. se ima denar, ki ga prejema poštna hranilnica v čekovnem ali hranilnem prometu, kakor tudi druge glavnice, kar jih je odveč, naglati pri dobro fundiranih združnih in nezadružnih denarnih zavodih, ki so protokolirani v kraljevini.

V pravilniku z dne 1. marca 1923. o plodonosnem nalaganju preostajajoče gotovine poštne hranilnice se stavi na denarne zavode, pri katerih sme poštna hranilnica naglati preostajajočo gotovino med drugimi na pogoj, da sprejemajo hranilne vloge na tekoči račun ter opravljajo s temi vlogami takor tudi z lastno glavnicno bančne posle na svoj in na tuj račun. Vrh tega se zahteva, da znaša njihova popolnoma vplačana glavnicna z bilanciranimi rezervami najmanj 2.000.000 dinarjev. — S to omejitvijo se je izključilo od nalaganja razpoložljive glavnicne poštne hranilnice večino hranilnic in vse slovenske kreditne zadruge, ustanovljene na podlagi združnega zakona iz leta 1873., ker se le v zelo redkih primerih bavijo z bančnimi posli, a še takrat le v omejenem obsegu, na primer z inkasom menic. Pa tudi one redke zadruge in hranilnice, ki se smejo po svojih pravilih baviti z bančnimi posli, se ne morejo okoristiti z ugodnostmi zakona o poštno-hranilnem prometu, ker jim določilo čl. 5., št. 5. pravilnika onemogoča, da prosijo za kredit.

V tem členu stavljenega pogoja, da mora znašati vplačana glavnicna zavoda, ki prosijo za kredit, z bilanciranimi rezervami najmanj 2.000.000 Din, hranilnice in zadruge z redkimi izjemami ne morejo izpolniti.

Kreditno združništvo je v Sloveniji jako razvito. Skoro vsaka večja ob-

čina ima svojo posojilnico in hranilnico. Vse te zadruge so pri nas velikega pomena ne samo z gospodarskega vidika, ker pospešujejo gromotni napredek svojih članov, ampak tudi zaradi vzgojnega delovanja, ker navajajo malega človeka k marljivosti in štedljivosti, v slučaju potrebe pa mu dajejo kredit po kolikor mogoče nizki obrestni meri. Naše ljudstvo v polni meri zaupa združni kreditni organizaciji in se jo je navadilo posluževati pri nalaganju svojih prihrankov. Vsled tega je kreditno združništvo mnogo pripomoglo do tega, da pri nas tudi gospodarsko manj verzirani krogi plodonosno nalagajo svojo razpoložljivo gotovino.

Ni manjšega pomena niso za našo kreditno organizacijo, posebno kolikor prihaja v poštev hipotekarni kredit, naše hranilnice, ki mnogo pripomorejo, da je pri nas hipotekarni kredit toliko razvit in urejen.

Vse kreditne zadruge poslujejo pod vodstvom svojih revizijskih zvez, hranilnice pa pod vodstvom Zveze jugoslovanskih hranilnic, ki ima istotako revizijsko pravico in dolžnost, vzorno in solidno za prospeh narodnega gospodarstva. Svojega namena niso mogle vedno v polnem obsegu dosežati baš zaradi tega, ker jim je primanjkovalo za kredite, ki se dovoljujejo samo proti vsem primernim kvantitativnim potrebam gotovine.

Ze sedaj v tem oziru ne posebno ugodni položaj naših kreditnih organizacij pa se bo še poslabšal, čim se uveljavi v odboru za izpremembo zakona o poštni hranilnici že odobrena izprememba tega zakona, da se otvori v okvirju poštne hranilnice poleg čekovnega tudi hranilniški promet do najvišjega zneska 25.000 Din. — Hranilniški promet poštne hranilnice bo brez dvoma znižal že sedaj pičla kreditna sredstva naših kreditnih organizacij.

V interesu neoviranega kreditnega prometa v Sloveniji je torej potrebno, da se pravilnik za plodonosno nalaganje preostajajoče gotovine poštne

hranilnice hkratu z otvoritvijo hranilnega prometa v toliko izpremeni, da bo mogoče tudi hranilnicam in kreditnim združam okoristiti se z ugodnostimi plodonosnega nalaganja gotovine poštne hranilnice.

V tem smislu je stavljal na zadnji plenarni seji Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani zborniški svetnik g. Lenarčič primeren predlog, katerega je zbornica soglasno odobrila.

Potnik, pa pravica za inkaso.

Toženec je naročeval po tožnikovem potniku blago ter je pošiljal plačilo tožniku na sedež njegovega podjetja. Tako se je nekega dne zopet potnik oglasil pri njem, vprašal za naročila, a ga prosil, naj plača ostanek svojega dolga njemu, češ da nima denarja, da bi nadaljeval potovanje, ker mu je pošel. Ker se večkrat zgodi, da potniki na tak način prosijo za denar, ni imel pomislekov in je potniku izplačal večjo vsoto.

Tožnik pa tega plačila potniku ni priznal. Trdil je, da potnik ni bil njegov nastavljenec, temveč le provizijski potnik, samostojen trgovec agent, ki je tudi za druge trgovce proti proviziji pobiral naročila in ni bil v službi tožnikovi. Ni res, da bi bil on sklepal kupčije, marveč je le pridobival pismene naročilne izjave, ki jih je tožnik potem pregledal in s posebnim pismom potrjeval odjemalcem ter tako pogodbe osebno sklepal. Po Sloveniji pa potrdilnih pisem ni razpošiljal, tako tudi tožencu ne. Toženec bi bil moral zahtevati od potnika, naj pokaže tožnikovo pooblastilo za inkaso, pa bi bil tako izvedel, da potnik pooblastila ni imel. Nasprotno, je tožnik potniku celo usno prepovedal, zanj izterjevati in obenem denar prevzemati. Vsi potovalci vseh dobaviteljev v območju ljubljanske trgovinske zbornice imajo enak položaj, kakor ga je imel ta njegov potnik, če ni kaj drugega izrečno pismeno dogovorjenega, ter po tukaj veljav-

nih običajih ne sme noben potnik za dobavitelje denarja inkasirati brez izrečne legaliziranega pooblastila. — jih natisnjeno, da se plača in toži na Sicer je pa bilo v naročilnih formular-sedežu njegovega podjetja, s čemur je bilo izrečno izpogojeno plačilo le v njegove roke na kraju njegovega podjetja. Tudi je imel potnik dovolj sredstev na razpolaganje za nadaljnje potovanje.

Toženec je prigovarjal tem izvajanjem, da so vse njegove kupčije s tožnikom bile sklenjene po navedenem njegovem potniku. Provizijski potniki v pravem pomenu besede so samo mandatarji, so samostojni trgovci, ki tudi za druge osebe po njih nalogu in pooblastilu prevzamejo sklepanje zunanjih kupčij proti proviziji. Pri teh potnikih ni razmerja odvisnosti. Tožnikov potnik pa je bil njegov stalni nastavljenec z nalogo, da potuje in posreduje zanj naročila. Nič ni na tem izpremenilo, če mu je bila določena plača celoma ali deloma s provizijo. Potnik je na zunaj bil trgovinski pooblaščenec in je imel po zakonu pooblastilo, da inkasira kupnino za blago, ki ga je za tožnika strankam prodal (čl. 49. trg. zak.). Da ne sme inkasirati, ni bil tožnik tožencu nikdar omenil ali kakorkoli naravnost naznanil. Pa tudi po kakih okoliščinah, časopisih ali drugače kako ni bila objavljena kakoršnakoli omejitev pooblastila. Njegovo plačilo potniku je pravno veljavno plačilo tožniku, da si je imel potnik v svojem razmerju na znotraj morda prepoved inkasiranja od strani tožnika, za katero prepoved toženec ni vedel, pa tudi vedeti ni mogel. Tožniku preostaja le regres proti potniku.

Pravdo sodišče je zavrnilo tožbeni zahtevek. — Po sprejetih dokazih je dognalo, da je potnik bil nastavljen pri tožniku proti 3—5% proviziji brez plače. V svojstvu potnika je sprejmal naročila in nekolikokrat tudi pri nekaterih odjemalcih inkasiral. Pismenega pooblastila sicer ni imel, pač pa ga je tožnik usno pooblaščal, da sme tudi inkasirati, če ima priliko za

14

LISTEK.

Pravila naših delniških družb.

Univ. prof. dr. Milan Škerlj.

(Nadaljevanje.)

Vsekako se sme v pravila postaviti samo znesek dejanski izdanih akcij (§ 24. trg. reg.). Za ta del sem — pač redko — opazil sledečo napako: Navadno je v statutu izraženo, da se družba ustanovi z glavnicno recimo 1.000.000 Din, obenem pa, da ji je dovoljeno brez nove posebne odobritve po koncesijskem oblastvu delniško glavnicno zvišati do 5 milijonov dinarjev. V par slučajih se je pri tem iz osnutka statuta videlo, da smatrajo ustanovitelji, da je družba ustanovljena z glavnicno 5.000.000 dinarjev. To je popolnoma napačno; dokler ni dejansko zvišanje izvršeno, ima družba glavnicno 1.000.000 in drugačne tudi ne sme predstavljati niti delničarjem niti občinstvu. Kar se sicer tiče že omenjega načina anticipirane koncesije za zvišanje delniške glavnicne, je sam po sebi nedolžen in praktičen, ker prihrani družbi zamudno postopanje za odobritev sklepa, da naj se delniška glavnicna zviša. Ne prihrani pa družbi dolžnosti, da po izvršitvi sklepa na zvišanje glavnicne dejanski izvrši novo redakcijo onih določb statuta, ki

govore o temeljni glavnicni, regulativ (§§ 16., 24.) namreč zahteva, da so iz statuta vedno razvidne vse izpremembe pri delniški glavnicni in pri znesku, vrsti in številu delnic. Tudi ako bi se v našem primeru delniška glavnicna zvišala samo v okvirju že dovoljenih 5.000.000 Din, bi torej bilo treba državne odobritve novega besedila pravil. Če se je zvišanje izvršilo z novo izdajo delnic, treba (§§ 16., 17. del. reg.) prošnji za odobritev priložiti glede povišanega zneska glavnicne slična izkazila, kakor pri prvotni ustanovitvi: seznam podpisnikov, podpisnice same — vsebina točno predpisana —, izjava vseh članov načelstva, da so nove delnice vplačane, kakor zahteva statut, pri stvarnih vložkih vse, kakor se zahteva pri prvotni ustanovitvi, zlasti nekako ustanovno poročilo, ki je morajo podpisati vlagatelji in vsi člani načelstva in nadzorstva in ki se je moralo v prepisu ali odtisu po zahtevi dati vsakemu delničarju najkasneje tri dni pred skupščino, v kateri se je končno sklepalo o prevzemu aporov. Tudi material o zvišanju delniške glavnicne je vsakomur na razpolago pri trgovski, obrtni in industrijski zbornici.

Določbe naših delniških družb o zvišanju delniške glavnicne se nahajajo navadno v poglavju o izpremembi pravil, čemur ni prigovarjati, kajti zvišanje glavnicne je, kakor znižanje, o kojem pa pravila podrobneje le redko govore, eden

izmed primerov izpremembe statuta, ki spada v absolutni delokrog skupščine in je poleg tega po delniškem regulativu vezano na kvalifikovano večino; o »tehnik«
sklepanja na skupščini govorim v drugi zvezi. Tu naj omenim le par stvarnih norm glede zvišanja glavnicne z izdajo novih delnic. Določbe regulativa (§ 31.), da se nove delnice ne smejo izdati, dokler stare, ki jih po statutu ni bilo treba takoj popolnoma plačati, niso res popolnoma vplačane, pride pri nas le malo v poštev, ker statutu skoro brez izjeme zahtevajo takojšnjo popolno vplačilo delnic. Izjeme so bile včasih zlasti pri vplačevanju delnic novih emisij, pa tudi tu so bili redno roki za plačevanje poedinih obrokov tako kratki, da pač ni lahko prišlo do novega zvišanja delniške glavnicne, preden je bila povsem plačana prejšnja emisija.

Tudi določba, da se nove delnice ne smejo izdajati pod pari (§ 31., odst. 3.), se nahaja vedno v statutih, tako da za ta del ni bilo težav.

Dokaj bolj važna je določba delniškega regulativa (§ 31., odst. 2.), da se mora v primeru zvišanja delniške glavnicne z izdajo novih delnic sklepanje o načinu (»modalitetah«) izdaje novih delnic in zlasti določitev izdajnega kurza že v statutu pridržati skupščini in da treba emisijski kurz določiti tako, da pripade dohodek, ki se da doseči z novo emisijo, čim bolj neprikrajšan delniški družbi.

Te določbe so jako dobro mišljene, saj skušajo — mimo drugih že omenjenih — preprečiti, da bi posamezni družbini organi nekako igrali na škodo delničarjev. Toda v praksi je stvar drugačna. Težko je doseči, ako ne nemogoče, da bi skupščina, ki je načelno sklenila zvišanje delniške glavnicne, ob enem določila tudi vse modalitete, zlasti pa emisijski kurz. Zahtevati moremo od nje, da določi višino novega kapitala, višino poedine delnice, ali naj se nove delnice glase na ime ali na imetnika, ali naj bodo z njimi spojene kake prednostne pravice (prioritetne, prednostne delnice), ali naj se dajo opcijske pravice, težko pa je zahtevati, da bi tako velika korporacija, kakor je skupščina večje delniške družbe, točno določila tudi čas emisije in emisijski kurz. Od teh dveh momentov pa je v znatni meri odvisen uspeh emisije: samo če se zadene pravi trenutek in je zadet pravi emisijski kurz, bo emisija uspela. Glede časa treba pri tem računati tudi še, da za zvišanje delniške glavnicne treba dovolila koncesijskega oblastva, ako in kolikor že ni dano v statutu in da se pač ne da z gotovostjo določiti trenutek, v katerem bo dovolilo res dano. Zato se nahaja — mimo delniškega regulativa — v statutih navadno določba, da občni zbor določitev podrobnejših modalitet emisije, zlasti kurza, lahko prepusti načelstvu. To določbo smatram za povsem smotreno: načelstvo je redno manjše telo, ki

to. Za časa svojega službenega razmerja pri tožniku je potoval samo za tožnika. — Po vsem tem ga je šteti za trgovinskega pooblaščenca brez omejitve. Njegove pravice se morajo presojati po čl. 47. in 49. trg. zak. Po tem pa je bil brezdvomno na zunanji upravičen tudi za inkaso iz kupčij, ki jih je sklenil. Radi tega toženec ni imel povoda, da bi odklonil njegovo zahtevo, naj mu plača ostanek računov, temveč mu je denar po vsej pravici izročil. S tem je veljavno plačal ter se s plačilom svoje zaveze oprosil, tako da tožnik ne more zahtevati, naj še enkrat plača. Upravičen pa je bil toženec plačati potniku, dokler tožnik potnikovega zakonitega pooblastila ni preklical. Tudi ni govor o tem, da je bil dogovorjen določen plačilni način, da se namreč sme plačati samo na sedežu tožeče stranke. Če bi bilo to res, bi zadevala nevarnost toženca, kolikor se ne bi držal tega pogoja. Tega dokaza pa tožnik ni mogel dobiti. Sicer se na naročilnih listih res nahaja tiskani zaznamek: »Plača in toži se v M.«. S tem pa se je naročnik le podrgel dotični sodni pristojnosti, ni pa s tem izpogodilo, da se sme plačati edino-le na tem kraju, tako da bi bilo plačilo na drug način neveljavno.

Prizivno sodišče je potrdilo prvo sodbo. Ko je prvo sodišče smatralo potnika za trgovinskega pooblaščenca po čl. 47. in 49. trg. zak., ni ocenilo stvari nepravilno. V čl. 49. navedeni pooblaščenca, ki jih principal uporablja za potnike za zunanje posle, so po zakonu upravičeni sprejemati kupnino od kupcev iz poslov, ki so jih ti pooblaščenca sklenili. Te pravice torej le nimajo glede kupnine iz poslov, ki so jih sklenile druge osebe ali principal neposredno. V našem primeru pa tožnik sam priznava, da je potnik posredoval vse kupčije s tožencem. Tožnik je torej sklenil te kupčije s tožencem le s potnikovim posredovanjem. Ker pa tožnik kupčij po Sloveniji ni posebej potrjeval, jih je smatrali, da so sklenjene po potniku, kakor jih je očitno smatral tudi tožnik. — Če pa zakon izrečno urejuje inkasno pravico, veljajo po čl. 1. trg. zak. v prvi vrsti ta zakonska določila, če med strankami ni drugega dogovora. Trgovinski običaji in navade pa veljajo po istem členu le tedaj, kadar ni zakonskih določb niti posebnega dogovora med strankami. Dano plačilo bi za toženca le tedaj ne veljalo, če bi bil tožnik v svojih pisnih odjemalcem ali vsaj v fakturah zakonito pooblastilo svojega potnika omejil. Tega pa sam ne trdi, da bi bil to storil. Dostavek »plača in toži se v M.« v naročilnih listih in fakturah je tudi pravilno ocenjen: je le določba po § 88. j. n., ki ustavlja zgolj le fakturno pristojnost sodišča, ne določa

se lažje sestaja po potrebi, nego neokretna skupščina; če so njega člani na svojem mestu, bodo mnogo bolje znali presoditi ves trenutni položaj in ga bodo vedeli bolje izkoristiti, nego je to mogoče skupščini. Vendar pa more skupščina tako pooblastilo dati le za vsak konkretni primer emisije novih delnic posebej in naj bi ga, če je skupščina količkaj sposobna presojati prilike, ne dala brez omejitev. Nikoli naj bi ne dala iz rok določb o opcijski pravici, o določitvi zneska delnice, o njeni vrsti. Glede opcijske pravice naj opozorim, da je v statutu samem ni moči dovoliti drugim osebam nego delničarjem in da se niti delničarjem novoizdane delnice ne morejo izdati pod pari (§ 31. del. reg.). Pač pa ni ovire, da skupščina prepusti načelstvu določitev obrokov in rokov vplačila novih delnic, nadalje določitev besedila novih delnic, kuponov in talonov, ki pa bo v obče isto, kakor pri prvotnih delnicah, če se ni izpremenila vrsta delnic. Splošno: v statutu naj bo določeno, glede katerih izmed gori omenjenih, pri izdaji novih delnic v poštev prihajajočih točk sme skupščina načelstvu prepustiti podrobno določitev; v konkretnem primeru naj skupščina ne da iz rok več pravice nego res treba, nikar naj ne da iz rok cele regulacije opcijske pravice, kajti s to se da spekulirati, z njo izpremeniti dosedanja večina.

(Dalje sledi.)

pa načina pooblastila in omejitve pooblastila iz čl. 49. trg. zak. Ker trgovinski običaji po čl. 1. trg. zak. ne odločujejo, če obstoji v istem pogledu zakonita določba, je nepotrebno pribaviti mnenje trgovinske zbornice v Ljubljani glede običajev o obsegu pooblastil trgovinskih potnikov za inkaso.

Revizijsko sodišče je revizijo zavrnilo. Revizija meni, da je postopanje ostalo pomanjkljivo, ker se ni sprejel dokaz o trditvi tožeče stranke, da obstoji trgovinski običaj v okolju ljubljanske trgovinske zbornice, da smejo kasirati potniki, ki imajo isti položaj kakor ga je imel tožnikov potnik, le temeljem izrečnega pismenega pooblastila. Toda revizija prezira, da ugotavlja pobijana sodba, da je bil ta tožnikov potnik njegov nastavljenec in da je vse kupčije s tožencem sklenil za tožnika potnik. Ob takem dejanskem in pravem položaju pa določa zakon v čl. 49. trg. zak., da je potnik upravičen, da prejme kupnino. Obseg pooblastila določa torej zakon izrečno. Zato pa po čl. 1. trg. zak. za presojo pooblastila tožnikovega potnika ne more biti odločilen trgovinski običaj. Kajti tak običaj kot objektivno, za stranke obvezno pravo po cit. čl. 1. trg. zak. proti zakonu ne more nastati. Tudi v ostalih delih revizije nima prav. Za svojo trditev, da je bilo dogovorjeno, da se mu plača v M., se je tožnik skliceval zgolj na to, da so fakture imele zaznamek »plača in toži se v M.«. Tej trditvi prizivno sodišče pravilno pripisuje samo pomen, ki ga takemu zaznamku daje § 88. j. n., a ji odreka kot enostranski izjavi prodajalca materijelnopravni učinek dogovora, da se plača tožniku le v M. Glede na besedilo zaznamka, ki je povsem prilagodeno predpisu § 88. j. n., v tem fakturnem zaznamku ni moči videti izraza volje fakturnega izstavitelja, da omeji v čl. 49. trg. zak. ustanovljeno pooblastilo svojega potnika v tem zmislu, da si izgovori vsa plačila na-se v M. Zaznamek ne omejuje namreč ne pooblastila ne potnika. Tega tudi nič ne izpremeni dejstvo, da je dotedanja plačila toženec obavil v M. Kajti čim stoji, da je bil potnik tožnikov nastavljenec, da je vse kupčije s tožencem za tožnika ob sklenil, in da tožnik toženca ni obvestil, da je pooblastilo, izvirajoče za potnika temeljem čl. 49. trg. zak. iz tega razmerja, omejeno v tem smislu, da je inkaso izključeno, je bil toženec upravičen, da plača ali naravnost tožniku ali pa njegovemu potniku, ki je bil v razmerju do njega pooblaščen za sprejem denarja. Navedba potnika, da mu je pošel denar, glede njegove upravičenosti za sprejem denarja ni mogla roditi v tožencu nikakega suma, ker je bil tožnik v nekem dopisu napram tožencu sam ga bil označil za svojega zastopnika, oziroma za potnika in ker je tožencu bilo znano, da je vse kupčije sklenil potnik. Zgolj to pa je bilo za toženca merodajno, da-li je potnik upravičen za sprejem kupnine ali ne.

R. St.

Iz poročila o delovanju Zbornice za trgovino. obrt in industrijo.

(Konec.)

STATISTIKA KONKURZOV IN OBRATNIŠKEGA GIBANJA.

Konkurzov je bilo razglašanih v II. četrtletju 10 in sicer 7 nad posameznimi tvrdkami, 2 za družbe z omejeno zavezo in 1 za pridobitne zadrage. V III. četrtletju je bilo razglašanih 7 konkurzov, od česar odpade 5 na posamezne tvrdke, 1 na tvrdko z omejeno zavezo in 1 na delniško družbo. Odpravljenih je bilo v obeh imenovanih četrtletjih 5 konkurzov, vseskozi pri posameznih tvrdkah. Število poravnjav je znašalo v II. četrtletju 4 in zadeva le posamezne tvrdke, dočim jih v III. četrtletju ni bilo nobenih, vendar kljub ukinjenju izvenkonkurznih poravnjav število konkurzov ni porastlo.

Pri neprotokoliranih tvrdkah je bilo v II. četrtletju razglašanih 15 kon-

kurzov, odpravljenih 6, medtem ko je bilo poravnjav zaznamovanih 11. v III. četrtletju pa je bilo razglašanih 13 konkurzov, odpravljenih dva.

Pri rokodelskih in drugih obratih znaša v II. četrtletju število prijav 660, odjav 312, tako da znaša prirastek ca. 1.7% staleža obratništva. V III. četrtletju znaša število prijav 431, število odjav 225, torej znaša prirastek 209 obratov.

Kot karakteristična posledica točilnih taks se pojavlja to, da je bilo v II. četrtletju prijavljenih novih gostiln 44, odjavljenih pa 79. V III. četrtletju pa je bilo prijavljenih 51, odjavljenih pa 61.

Kot dokaz neugodnih posledic davčne preobremenitve ter koncesijskega sistema za industrijo povdarjamo, da v celi dobi ni bilo osnovanega niti enega industrijskega podjetja v pravem pomenu besede, marveč samo nekoliko prostih produkcijskih obratov v zelo neznatnem obsegu.

Ako primerjamo število prijav v letičnji dobi s številom prijav leta 1923, ko so se začele razmere stabilizirati, vidimo, da število prijav trgovskih obratov radi težkih poslovnih prilik vedno nazaduje.

KONGRESI IN ANKETE.

Mnogobrojne važne odredbe v preteklem četrtletju izdanih zakonov so zahtevale zelo intenzivnega in potenciranega zborničnega delovanja. Samo od druge polovice meseca avgusta je priredila zbornica poleg mnogobrojnih pismenih še 2 ustmenih anket,

med katerimi omenjamo tu posebno anketo glede položaja železarske industrije, cementne industrije, znižanja krušnih cen, znižanja carinske posredniških pristojbin, pristojbin za industrijske tire, carine na antracit in železniških tarif za les, dalje ankete za izdelavo borznih uzanc za sveče, mlevske izdelke, seno in slamo, sladkor, kavo, ribe. Sej predsedstvenega odseka je bilo deset, na katerih se je razpravljalo o tekočih zadevah.

Zbornica se je nadalje udeležila kongresa zbornic v Sarajevu, kjer je podala referat o reformi železniških tarif, potem III. gospodarskega kongresa v Beogradu, kjer je imela referate glede povzdige hmeljarstva in pospeševanja izvoza suhih gob, končno ankete o valorizaciji, o obdavčitvi družž za javnim pelaganjem računov itd.

V dobi od 1. maja do incl. 1. decembra je izdala zbornica 1059 uvoznih potrdil, 951 izvoznih spričeval, 159 potrdil o dobavni sposobnosti in 143 raznih potrdil. Število prejetih dopisov je znašalo letos do vstevši 10. decembra 15.333, ekspedicij pa 27.698.

Zbornično predsedstvo daje ob zaključku poročila izraza svojemu pričakovanju, da se bodo naši predlogi pri bodočih trgovskih pogodbah, kakor tudi za definitivno ureditev železniških tarif uvaževali, predvsem pa pri sestavi finančnega zakona, da se sedanja notorična preobremenitev Slovenije z davki dovede v sklad s poslabšanim obratnim položajem in dohodninskimi razmerami.

STATISTIKA

strokovno nadaljevalnega šolstva v Sloveniji.

Obrtne nadaljevalne šole:	1923/24	1924/25	1925/26
Število šol	56	66	71
„ učencev	5.278	6.860	7.200
„ razredov	193	241	280
„ učiteljev	293	351	neznano
Od teh se je ugotovilo kvalificiranih samo okroglo	neznano	200	„
Podpora zbornice	112.600	138.900	„
Podpora države	352.043	197.550	200.000
Vzdrževalni stroški	984.378	1.355.286	1.614.560
Od teh honorarji za pouk	701.121	938.347	1.247.608
Trgovske nadaljevalne šole:			po proračunu:
Število šol	9	9	10
„ učencev	28	27	29
„ razredov	918	813	820
„ učiteljev	neznano	51	neznano
Od teh se je ugotovilo kvalificiranih samo	neznano	30	neznano
Podpora zbornice	11.300	11.500	neznano
Podpora države	—	30.000	30.000
Vzdrževalni stroški	170.000	243.490	283.018
Od teh honorarji za pouk	neznano	169.560	222.000

Zasluzki v Ameriki.

Znan narodni gospodar je prišel pravkar iz Amerike in priobčuje svoje vtise o ameriških razmerah. Hladni so in trezni, zato pa tudi veliko bolj natančni kakor pisma izseljencev, ki ima pač vsak svoje osebne skušnje in vtise in ne more tako objektivno soditi kakor uradna oseba. Povem že vnaprej, da so statistike zmeraj samo povprečne in jim je odlomljena ost navzgor in navzdol; so pa zato tembolj zanesljive. Začnimo kar s plačami in mezdami, katero vprašanje je ja tudi v Evropi v ospredju.

Pregled tedenskega povprečnega zasluzka v raznih panogah v državi New York nam najprvo pove, da so vse pripovedke o velikanskem zasluzku najmanj za 50 odstotkov pretirane. Najbolje plačani so delavci avtomobilne in aviatične industrije, in ti zasluzijo na teden povprečno 28 do 40 dolarjev; če vzamemo še nedeljo zraven, pride na dan 4 do 6 dolarjev, torej dobrih 200 do 300 dinarjev. Seveda se nam vse to še zmeraj zelo visoko zdi; pomisliti pa moramo, da je življenje v New Yorku najmanj za 50 do 60% dražje kot pri nas in da smo navedli za zgled ravno najboljše plačano kategorijo. Samo najemnina vzame v Ameriki okroglo eno četrtino plače. V naslednjem podamo brez vsakega komentarja tedenske plače drugih kategorij:

Stavci	26 do 35 dol.
Papirni delavci	24 do 30 dol.
Čevljarji	24 do 30 dol.
Zidarji	24 do 29 dol.
Krojači	20 do 27 dol.
Mizarji	20 do 26 dol.
Ladijski delavci	18 do 35 dol.
Pozlatarji	30 do 34 dol.
Izdel. klavirjev	23 do 32 dol.
Kožuharji	20 do 26 dol.
Slaščičarji in peki	18 do 24 dol.
Strojniki	20 do 29 dol.
Izdelovalci cigar	
in cigaret	16 do 23 dol.
Izdelovalci sukna	17 do 20 dol.
Steklarji	22 do 28 dol.
Šivilje za perilo	12 do 28 dol.

Vidimo, da je v Ameriki razlika med posameznimi panogami zelo velika in da so nekatera rokodelstva v razmerju prav slabo plačana. Vzemimo samo šiviljo, ki izdeluje perilo; ne vemo, če je pri nas njen zasluzek dosti manjši kakor zasluzek tovarišice v Ameriki; vse, seveda pod pogojem, da je življenje v Ameriki za toliko in toliko odstotkov dražje. Pa pogledjmo v kakšno newyorško gostilno in bomo videli, da je slika približno ista. Pod desetimi centi (cent je stotinka dolarja) ne boš dobil nobene juhe in nobene zelenjave; sedal pa primerjaj to z našimi cenami! Deset centov je desetinka dolarja = 5 dinarjev. Cene za posamezne mesne jedi, zmeraj s prilogo, se gibljejo med 25 in 45 centi, v boljših restavracijah so seveda višje.

Duševne delavce je težko oprede-

liti. Če štejemo Zined nje tudi pisarniško osebje, potem dobimo že nekako ogrodje. Takozvano nižje pisarniško osebje zasluži na mesec 120 do 160 dolarjev, torej 6000 do 8000 dinarjev. Povprečna plača za višje kvalificirano osebje — inženjerji, glavni knjigovodje, vodje pisarn itd. — se giblje med 300 in 360 dolarji, torej med 15.000 do 18.000 dinarji. Takozvani »prosti poklici« zaslužijo seveda več, če njih kupčija gre. A ta ne gre zmeraj, kakor tudi drugod ne gre.

Na koncu navedemo še statistiko o različnih poklicih v Zedinjenih državah, koje podatki so vzeti iz zadnjega ljudskega štetja; ta statistika nam več pove, kakor dolgotrajne učene razprave in njene številke morajo vsakomur imponirati. V Uniji je 122.519 odvetnikov, 18.185 arhitektov, 144.977 zdravnikov, 161.613 bankirjev in senzalov, 90.109 stavbenikov, 734.688 knjigotročev (!), 127.270 duhovnikov, 55.583 hotelirjev, 469.721 inženirjev, 761.332 učiteljev, 33.197 urednikov, 56.152 zobozdravnikov, 18.395 lastnikov gledališč, 183.386 tovarnarjev, 6.201.261 živinorejcev (farmerjev) in 4.041.627 izsolanih poljedelskih delavcev. Če pomislimo, da nas je vseh Slovencev 1 milijon in da je v Uniji skoraj pol milijona inženjerjev, potem si lahko vsaj malo predstavljamo ameriško gospodarsko življenje.



„ADRIA“
prašek za pecivo
in vanilin sladkor
priznana najboljši!
Odklanjajte slične a manjvredne izdelke!

Trgovina.

Indeks za veletrgovino v Ameriki je izkazoval koncem meseca novembra t. l. 160, koncem prvega tedna tekočega meseca 161.3 in koncem drugega tedna 159.1 točk.

Zunanja trgovina Švice. — V mesecu novembru t. l. je Švica izvozila za 17 milijonov frankov manj blaga nego v mesecu oktobru t. l.

Za poživljenje angleškega izvoza. — Angleško trgovsko ministrstvo je predlagalo vladi ustanovitev potujočih trgovskih komitejev, ki naj delujejo v inozemstvu in na licu mesta povsod proučavajo, kako naj bi se poživil angleški izvoz in kako naj se prepreči inozemska konkurenca.

Konkurzi pri nas in na Češkoslovaškem. — Meseca novembra t. l. je bilo na Češkoslovaškem priglasenih 48 konkurzov. Pri nas se je v istem mesecu otvorilo 79 konkurzov.

Redka ugodna prilika nudi se vsakomur pri nakupu čevljev, ker tovarna čevljev **Peter Kozina & K., Tržič**, razprodaja več tisoč parov raznovrstnih zaostankov pod lastno ceno, dokler ta zaloga traja. Vse blago je garantirano najboljše kvalitete, prodaja se pa samo v lastni prodružnici Ljubljana, na Bregu 20.

Industrija.

Izdelovanje fesov v naši državi. — Ministrstvo trgovine in industrije je dovolilo nekemu veletrovcu v Sarajevu, da otvori tamkaj tovarno za izdelovanje fesov. To bo prva tovarna fesov v naši državi, ki se ustanovi vsled tega, ker je uvozna carina na fese tako visoka, da se uvoz ne izplača. Kakor znano, se izdelava največ fesov na Češkoslovaškem.

Obrt.

Državna Obrtna banka. — Narodna skupščina je odgledana do 28. januarja 1926. Kot prva točka dnevnega reda se ta dan vrši razprava o poročilu odbora za proučevanje zakonskega predloga o državni obrtni banki. Razprava bo predvidoma končana v par dneh, ker so vladne stranke edine glede temeljnih načrtov zakona, na katerega obrtništvo že tako dolgo čaka. Tudi opozicijske stranke so v načelu za ta zakon, prizadevajo pa se, da se zakonski predlog glede nekaterih podrobnosti v izdatnejši meri prilagodi potrebam obrtništva.

Davki in takse.

Slovenske gospodarske korporacije in organizacije za revizijo taksnega zakona. Na iniciativo notarske zbornice v Ljubljani se je vršilo včeraj, dne 20. decembra 1925 številno obiskano zborovanje vseh gospodarskih krogov, na katerem so se obravnavala izključno taksna vprašanja. Izmed markantnejših osebnosti našega gospodarskega življenja smo na zborovanju, poleg zastopnikov odvetniškega in notarskega stanu, opazili zbornične svetnike gg. Šarabona, Rohrmanna, Stareta, predsednika Gremija trgovcev v Ljubljani g. Štupico, tajnika Zveze industrijev g. ing. Šukljeta, tajnika Kmetijske družbe g. ing. Laha itd. Zborovanje je vodil predsednik notarske zbornice g. A. Hudovernik, ki je po običajnih pozdravih podal izrpen pregled neprilik, katere povzročata pri prenosu nepremičnin in za hipotekarni kredit zakon o taksah in pristojbinah. Njegovemu poročilu je sledil referat zbor. konzulenta g. Žagarja, ki je pozdravil zborovanje v imenu zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani in v imenu Zveze trgovskih gremijev in zadrug ter nato na kratko preciziral stališče gospodarskih krogov napram taksnemu zakonu. V svojem referatu je navedel vse važnejše takse, ki bremenijo gospodarstvo in med njimi omenjal v prvi vrsti točilne takse, takse na vozila, takse na reklame, dopolnilno prenosno takso itd. Svoj referat je končal s prošnjo, da se zbor priključi ponovni zahtevi zbornice, da se taksni zakon v sporazumu z zastopniki gospodarskih in stanovskih korporacij čimprej temeljito reformira. Nato je podkrepil v imenu pokrajinske zveze društva hišnih posestnikov predsednik g. Frelich zahtevo po reformi taksnega zakona in tekom svojega govora s konkretnimi podatki utemeljil potrebo, da se sedanji nevzdržni položaj omili. Na zbor je poslala posebno spomenico Osrednja zveza gostilničarskih zadrug v Sloveniji v Ljubljani, v kateri

se zavzema za odpravo točilnih taks in izenačenje državnih irošarin. Zbor je željo Osrednje zveze v polnem obsegu upošteval in popolnil že pripravljene resolucije z dvema točkama. Po izrpanem dnevnem redu je predsednik g. Hudovernik prebral resolucije, ki so bile z dodatkom Osrednje zveze gostilničarskih zadrug soglasno sprejete. Na zborovanju sprejete resolucije priobčimo v eni prihodnjih številkih.

Davčna administracija v Ljubljani razglasa:

V smislu čl. 204 fin. zakona za leto 1924/25 z dne 31. marca 1924 št. 140 (Uradni list z dne 13. maja 1924 št. 43 stran 269) se da na znanje, da se je odmera dohodnine z vsemi pribitki vred za davčno leto 1925 popolnoma dovršila in tudi naknadno odmerilo nekaj primerov za prejšnja leta.

Davčni zavezanci, katerim je bila dohodnina predpisana pri podpisnem oblastvu že prejšnja leta, se opozarjajo, da se jim priobčije odmerjeni zneski z »obvestilic nadomeščujočimi razgrnitev odmernih izkazov pri mestnem magistratu; eenzitom, ki stopijo tuuradno prvič v davčno dolžnost, se pa dostavijo plačilni nalogi.

Vsi davčni zavezanci imajo pravico vpogledati v odmerjene izkaze, ki bodo razgrnjeni v času od 1. januarja do vstetega 15. januarja 1926 (15 dni) pri davčni administraciji v Ljubljani, Breg št. 6, soba št. 5/II., in pri davčnem uradu za mesto v Ljubljani, Vodnikov trg št. 5/I., v predpisanih uradnih urah.

Pripomni se, da imajo davčni zavezanci pravico vpogledati v odmernih izkazih le svojo davčno dolžnost za druge pa le s posebnim pooblastilom, kolkovanim s kolkom 10 Din.

Prizivni rok konča dne 30. januarja 1926.

Merebitne prizive proti odmeri dohodnine je kolkovati s kolkom 20 Din, a prešnje za priobčitev odmerne podlage 5 Din.

Carina.

Carine prost uvoz materijala za tramvajske železnice in strojev za električno razsvetlavo. — Ministrski svet je na seji dne 9. decembra 1925 sklenil, da smejo občine materijal za zgradbo, razširjenje in vzdrževanje tramvajskih prog in stroje za električno razsvetlavo v dobi od 20. junija 1925 do 30. junija 1926 carine prosto uvažati.

Izvoz zlata, srebra in platine iz naše države. — Ministrski svet je na podlagi zakona o splošni carinski tarifi pooblastil ministra financ, da sme dovoljevati izvoz zlata, srebra in platine, kolikor se pridobivajo v naših domačih rudarskih podjetjih.

Zigovina za plombe na posodah za izvoz mleka. — Minister za finance je z odlokom C br. 57867 dne 10. decembra 1925 odredil, da se posode, v katerih se izvažajo mleko in katere se vračajo, plombirajo samo enkrat in sicer pri prvem izvozu. Pri ponovnih izvozi in vračilih je treba samo ugotoviti, da so plombe še na posodah nepokvarjane. Posode se morajo pri uvozu in izvozu prijavljati po številu, teži in tarifiški označbi.

Carinski zlati ažijski. — Jugoslavija: 1 zlati dinar = 11 papirnatih dinarjev; Italija: od 6. do dne 13. decembra 1925 379% (100 zlatih lir = 479 pap. lir); Avstrija: 1 zlata krona = 1.44 šilinga; Ogrska: 1 zlata krona = 14.500 pap. kron; Rumunija: 1 zlata leja = 40 pap. lej; Španija: 1 zlata peseta = 34.41 pap. peset; Bolgarija: 1 zlati lev = 15 pap. levov; Grčija: 1 zlata drahma = 14 pap. drahem.

Zvišanje uvozne carine na pšenico in moko na Češkoslovaškem. — Češkoslovaška vlada je z dnem 1. decembra t. l. zvišala uvožno carino za pšenico na Kč 12.60 in na moko na Kč 22.—.

Ako piješ „Buddha“ čaj, vživaš že na zemlji raj!

Promet.

Znižanje ležarine? Po poročilih, ki dohajajo iz Beograda, ni izključeno, da se ležarina, koja se je pred kratkim zvišala na zlato pariteto, zniža v toliko, da se bo za en zlat denar računilo mesto 12 samo 6 papirnatih dinarjev.

Kolodvor na Teznu. Končno se je pričelo s pripravami za zgradbo kolodvora na Teznu. Interesenti in občine prispevajo k stroškom 200.000 Din. — Pretežen del stroškov nosi država.

Pravilnik o industrijskih tarifih, ki je pred kratkim izšel, je povzročil od strani interesentov veliko protestov, ker so se pristojbine povišale v taki meri, da posameznim imetnikom industrijskih tirov ne konvenira, da se jih še nadalje poslužujejo. Pa tudi proti ostalim določilom pravilnika so se izražali od vseh strani resni pomisleki. Železniška uprava namerava vsaj deloma upoštevati želje interesentov in je pričakovati, da se omenjeni pravilnik v doglednem času glede nekaterih določb nekoliko izpremeni.

Novi cestni predpisi. Člen 33. zakona o proračunskih dvanajstinah za mesec december 1925 in januar, februar ter marec 1926 določa, da mora od 1. januarja 1926 vsak voz bodisi z živalsko vprego, bodisi z motorno silo voziti samo na desni strani ceste in pustiti levo pelovico prosto za vozove, ki prihajajo v nasprotni smeri. Da se bo mogel cestni promet vršiti brez ovir in brez nesreč, se vsakdo opozarja, da se točno ravna po novem predpisu, ker se bodo vsi prestopki strogo kaznovali. Po dotedanjih predpisih se je bilo treba v obče ogibati na levo in prehitevati na desno. **Od 1. januarja 1926** se pa mora vsak voz, naj z živalsko vprego ali motorno silo ali ročni voz ali kolo, **ogibati na desno in prehitevati samo na levo, torej ravno nasprotno kot doslej, ampak tudi vedno voziti na desni strani v smeri vožnje,** tako da je vožnja po sredi ceste nedopustna. Novi predpisi veljajo enotno za celo državo.

Gibanje parobrodov paroplovne družbe »Oceania«. Parobrod »Mrav« je odplul 19. t. m. iz Šibenika v Bremerhaven

3 velike prednosti ima

TERPENTIN ZLATOROG MILO

- 1.) Izborna kakovost.
- 2.) Hitra razprodaja.
- 3.) Zadovoljnost odjemalcev.

Denarstvo.

Obrestna mera pri regulativnih hranilnicah v Sloveniji. Na sestanku Zveze jugoslovanskih hranilnic v Ljubljani, dne 19. t. m. se je z večino glasov sklenilo priporočiti hranilničnim upravam, naj od 1. januarja 1926 do preklica sklenejo obrestovanje vlog na knjižice brez odpovedi po 5%, vlog v tekočem računu proti tro- ali večmesečni odpovedi po 6%, dočim naj bi znašale obresti hipotekarno zavarovanih posojil 10%, meničnih posojil pa 12%. Sklenilo se je tudi, čpozgeriti hranilnice, da obresti 7% državnega posojila niso podvržene obdajenju in jih torej pri napovedi dohodkov za leto 1925 ni prijaviti.

Češkoslovaška ne uvede še zlate valute! V zadnjem času je krožila po časopisju vest, da se Češkoslovaška resno bavi z uvedbo zlate valute. Češkoslovaška vlada to vest odločno dementira in

navaja, da niti ne misli na take eksperimente, ker niso potrebni. Češkoslovaška valuta je tako stabilizirana, da niti vlada niti prebivalstvo ne čuti potrebe za kako izpremembo.

Znižanje obrestne mere v Nemčiji. — Obrestno mero za posojila žirocentrali in hranilnicam je Nemčija znižala na 7%. Denarni zavodi so se morali obvezati, da svojim komitentem ne bodo zaračunavali nad 1% višjih obresti.

Zlata valuta na Finskem. — Finski parlament je odobril vladni predlog, da se uvede na Finskem zlata valuta.

Praktična božična darila
Vam nudi modna konfekcija
Jos. Rojina, Ljubljana.

in Rotterdam. Parobrod »Jadran« je 18. t. m. plul mimo Gibraltarja v Benetke in Trst. Parobrod »Zora« je prispel dne 17. t. m. v Las Palmas, odkoder odpluje v Casablanca. Parobrod »Sava« je odplul 19. t. m. iz Palerma v Genovo, odkoder odpluje v Marselj, Barcelono, Malago, Casablanca in Tenerifo v Las Palmas. Parobrod »Kostrena« je odplul dne 19. t. m. iz Reke v Šplit, Šibenik in Trst. Parobrod »Sud« je odplul dne 19. t. m. iz Mostagamena v Arzev, Melilo in Siviljo. Parobrod »Morava« je odplul dne 18. t. m. iz Sušaka v Split, odkoder pluje na Grško. Parobrod »Vladimir« je odplul dne 19. t. m. iz Pulja v Trst, parobrod »Diamant« pa dne 17. t. m. iz Calamate v Trst.

Dohodki naših železnic v l. 1924/25. — Dohodki naših državnih železnic so v dobi od 1. aprila 1924 do 31. marca 1925 znašali okroglo 1812 milijonov Din, izdatki pa 1255 milijonov Din. Račun izkazuje torej 600 milijonov Din prebitka.

Zvišanje železniških tarifov v Franciji. — Francoska vlada je dne 9. decembra t. l. odobrila predlog generalne direktije državnih železnic, da se zvišajo osebni tarifi za I. razred za 20%, za II. razred za 30% in za III. razred za 40%. Tarifa za prevoz blaga se sočasno poviša za 30%. — Povišek je namenjen za pokritje izkazane deficita po 700 milijonov frankov.

Telefoniranje iz vlakov. — Na progi Hamburg—Berlin se dne 4. januarja 1926 otvori telefonski promet med stalnimi telefonskimi centralami in vlaki, ki vozijo na tej progi.

RAZNO.

Agrarna reforma. — Ministrstvo za agrarno reformo izdeluje predlog, na čigar podlagi se razdeli zemlja, ki spada pod agrarno reformo, vsem dobrovoljcem, katerim je bila zemlja že obljubljena, a še ne odkazana.

Komercijalizacija državnih rudnikov. Minister za šume in rude je sestavil posebno strokovno komisijo, ki naj prouči in izdela končno redakcijo predloga zakona o komercijalizaciji državnih rudnikov.

Štedenje v našem državnem gospodarstvu. V radikalnem poslanskem klubu se je te dni vršila obširna debata o našem državnem gospodarstvu. Vsi govorniki so naglašali potrebo štedenja, z razsipanjem državnega denarja se mora enkrat prenehati in urediti je treba administracijo, ki je danes slaba in prenatrpana uradništva. Debate so se udeležili najodličnejši poslanci parlamentarnega kluba radikalne stranke. Skoro vsi govorniki so zahtevali, da se zniža število ministrstev za 6, da se ukinejo položaji državnih podtajnikov, da se izvede redukcija uradništva, da se zniža število državnih avtomobilov in da se na novo prouči, ali so še vedno dani pogoji za prejetje državnih pokojnin od strani raznih za delo še sposobnih upokojencev, ki niso doslužili polne službene dobe.

Francija zahteva, da ji plačamo vojne dolge. Francoski poslanik v Beogradu je te dni posetil zunanjega ministra dr. Ninčiča in ga obvestil o želji francoske vlade, da naša država čimprej prične odplačevati za vojne namene najeta posojila. Enako željo je sporočila francoska vlada tudi drugim državnim: Češko-slovaški, Poljski in Rumuniji. Do tega ukrepa je dovedel francosko vlado težak finančni položaj Francije, ki zahteva, da Francija mobilizira vsa svoja finančna sredstva. Kakor znano, je naša država dolžna Franciji 1486 milj. franc. frankov.

Državna borza dela v Mariboru. Od 13. do 19. decembra je bilo pri tej borzi dela 80 prostih mest prijavljenih, 108 oseb je iskalo dela, v 51 slučajih je borza posredovala uspešno in 5 oseb je odpotovalo; od 1. januarja do 19. decembra pa je bilo 6853 prostih mest prijavljenih, 10027 oseb je iskalo dela, v 3092 slučajih je borza posredovala uspešno in 670 oseb je odpotovalo.

Ravnatelj v italijanskem državnem gospodarstvu. Finančni minister Volpi je izjavil v italijanskem parlamentu, da izkazuje završni račun za proračunsko dobo 1924/1925 prebitok 417 milijonov lir, kar pomeni prihranek ogromne približne vsote 1 milijarde dinarjev.

Koliko rabi Italija kapitala? V mesecu oktobru t. l. se je osnovalo v Italiji 133 novih družb z glavnico 47,539.400 lir. Istočasno je likvidiralo 33 družb, ki so razpolagale z glavnico 53,868.100 lir. — Nadalje je 118 družb povišalo osnovno

glavnico za 858 milj. lir. Italija je torej potrebovala v mesecu oktobru t. l. približno 845 milj. lir novega kapitala, to je skoro še enkrat toliko, nego v prejšnjih mesecih.

Razstava modernega stavbarstva v Italiji. Ugoden uspeh prve mednarodne razstave modernega stavbarstva v spemladi l. 1922 je napotil razstavljalni odbor, da priredi v l. 1926 v Turinu drugo mednarodno razstavo te stroke. Razstava se vrši predvidoma v mesecih maju in juniju 1926.

Ljubljanska borza.

ponedeljek, 21. decembra 1925.

Vrednote: Investicijsko posojilo iz l. 1921, den. 78, bl. 79; Loterijska drž. renta za vojno škodo, den. 320, bl. 380; Zastavni listi Kranjske dež. banke, den. 20, bl. 22; Kom. zadolžnice Kranjske dež. banke, den. 20, bl. 22; Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana, den. 220, bl. 220, zaklj. 220; Slavenska banka d. d., Zagreb, den. 50; Kreditni zavod za trg in ind., Ljubljana, den. 175, bl. 185; Strojne tov. in liv. d. d., Ljubljana, den. 125; Združene papirnice Vevče, Goričane in Medvode d. d., Ljubljana, den. 120; Stavbna družba d. d., Ljubljana, den. 100, bl. 100.

Blago: Hrastovi hlodi, od 30 cm napr., od 8 m napr., I, II, fco vag. nakl. post., 5 vag., den. 460, bl. 460, zaklj. 460; telegrafski drogi, smreka, jelka, bor, od 7 do 12 m dolž., na obeh koncih prižigani, predpisana debelina, fco meja, den. 320; bukovi železniški pragovi, 2,60 m × 14 × 24 × 14, fco vag. meja tranz., den. 39; bukovi železniški pragovi, 2,45 m × 12½ × 22 × 12½, fco vag. meja, tranz., den. 34; Borove deske, 50 mm, paralelne, suhe, 4 m, od 15 do 32 cm, fco meja, bl. 570; smrekove deske, 22 mm, paralelne, suhe, 4 m, I, II, III, monte, od 19 do 32 cm, media 23 cm fco meja, bl. 550; borovi remeljni, 50/50, 50/80, fco meja, bl. 530; koruza umet. sušena, fco ban. post., 3 vag., den. 155, bl. 155, zaklj. 155; koruza stara, fco bačka post., pol vag., den. 165, bl. 165, zaklj. 165; otrobi debeli, luskinasti, fco vag. sremška post., 1 vag., ben. 150, bl. 150, zaklj. 150; ajda, domača, fco vag. slov. post., četrt vag., den. 250, bl. 250, zaklj. 250; proso domače, fco vag. slov. post., bl. 210; ovseni otrobi, nezmetli, fco vag. medj. post., bl. 85; ovseni otrobi, zmetli, fco vag. medj. post., bl. 110; čebula, fco vag. nakl. post., bl. 105; brinje italijanske, fco vag. Ljubljana, bl. 375; slivovka, gar. 50%, fco sremška post., neutroš., bl. 1600.

TRŽNA POROČILA.

Mariborski božični trg, dne 19. decembra 1925. Na božičnem trgu je bilo 56

slaninarjev in prav veliko perutnine in božičnih drevesc. Slaninarji so prodajali meso po navadi 20 do 30, slanino 24 do 30, na debelo pa po 19 do 20 in drob po 15 do 20 Din kg; domači mesarji pa govedino po 10 do 17 in pol, teletino 12.50 do 20, svinjino 20 do 22, klobase 25 do 35, gnat 40 do 50, prekajeno meso 30 do 40 in drob po 8 do 15 Din kg.

— **Perutnine** je bilo okoli 1000 komadov. Cene so bile kokošem 30 do 60, racam in gosem 50 do 100, puranom pa 100 do 150 Din komad, domačim zajcem 10 do 60, Angora 100, divjim zajcem 100 do 140 Din komad. — **Krompir, zelenjava, druga živila, sadje.** Krompir 7 do 8 dinarjev mernik (7 in pol kg), ali 1.75 do 2.50 Din kg, solata 2 do 4 Din kg, glavata 1.50 do 2.50, zelne glave 2 do 5 dinarjev komad, kisl zelje 3, kisl repa 2, maslo 46 do 50, kuhano maslo 50 do 60, ovčji sir 24, trapistovski sir 27 Din kilogram; čebula 2.50 do 6 Din, česen 4 do 12 Din venec, mleko 2.50 do 3.50, smetana 12 do 14, bučno olje 26 do 28, maslino olje 34 do 50 Din liter; jajca 2.20 do 2.50 Din komad; jabolka in hruške 5 do 14 Din za kg, pomaranče 1.50 do 3, limone 0.75 do 1.50 komad; orehi 10 Din kg, luščeni 35 do 36 Din kg, datelji 25 do 50 Din kg. Božična drevesca, katerih je bilo več ko 2000, so se prodajala po 10 do 150 dinarjev komad in so se večinoma razprodala. Koruzna slama 25 do 30 dinarjev vreča.

— **Lončena in lesena roba,** se je prodajala po 1 do 20 dinarjev komad. Topol so bile tudi sanjke in večji vozovi po 1700 do 2500 Din komad na prodaj. — **Seno in slama na mariborskem trgu.** V sredo 16. t. m. so bili 4 vozovi sena in 4 vozovi slame; v soboto 19. t. m. pa je bilo 10 vozov slame in 2 voza sena na trgu. Cene so bile senu 70 do 75, slami pa 45 do 60 dinarjev za 100 kilogramov.

Sejmsko poročilo iz Maribora. Na svinjski sejmu dne 18. decembra 1925 se je pripeljalo 38 svinj, cene so bile sledeče: Mladi prašiči, 5 do 6 tednov stari, kom. 150 Din, 7 do 9 tednov stari 150 do 200 Din, 3 do 4 mesece stari 250 do 300 Din, 5 do 7 mesecev stari 350 do 450 Din, 8 do 10 mesecev stari 520 do 650 Din; 1 kg žive teže 11.50 do 12.50, 1 kg mrtve teže 15 do 18 Din. Prodalo se je 29 glav.

GROM

D. Z. O. Z.

carinsko posredniški in spedijski bureau

LJUBLJANA

Kolodvorska ul. 41

Naslov brzojavkom:

Podružnice:

Telefon interurban

štev. 454

MARIBOR, JESENICE, RAKE

Obavlja vse v to stroko spadajoče posle najhitreje in pod najkulantnimi pogoji.



Zastopniki družbe spalnih voz S. O. E. za ekspresne pošiljke.

Najcenejši in čisti

predtisk ženskih ročnih del

v narodnih in modernih vzorcih. Predtiska se tudi na poslanem blagu.

Matek & Mikeš

LJUBLJANA -- Dalmatinova ulica štev. 13.

Izšla je Blasnikova

Velika Pratika

za navadno leto 1926, ki ima 365 dni.

„VELIKA PRATIKA“ je najstarejši slovenski kmetijski koledar, koji ja bil najbolj vpoštovan že od naših pradedov.

Tudi letošnja obširna izdaja se odlikuje po bogati vsebini, zato pride prav vsaki slovenski rodbini. — Dobi se v vseh tlgovinah po Sloveniji in stane 5 D. Kjer bi jo ne bilo dobiti, naj se naroči po dopisnici pri

J. Blasnika naslednjih tiskarna in litografski zavod Ljubljana, Breg štev. 12

Veletrgovina

A. ŠARABON

v Ljubljani priporoča

špecerijsko blago

raznovrstno žganje

moko in

deželne pridelke

raznovrstno

rudninsko vodo

Lasna pražarna za

kavo in mlin za di-

šave z električnim

obratom.

CENIKI NA RAZPOLAGO!

NAROČAJTE

»TRGOVSKI LIST!«

Galanterija! ter modno blago, pleteno, nogavice, sukanec, vezene, gumbe modne biserne in druge, palice, nahrbtniki, nože, jedilno orodje, škarje itd. se dobi najugodnejše pri

Josip Petelinc

Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika

Na veliko! ob vodi. Na malo!



KJE SE KUPI?

Le pri trdkit

Josip Petelinc

Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika ob vodi.

Najbolji šivalni stroj za rodbinsko ali

brno rabo, svetovno znanih znamk

Singer - Adler - Phönix.

Izloam posamezne dele za stroje in kole-

sa, igle, olje, jermena, pnevmatika.

Pouk o vezenju na stroju brezplačen! —

Večletna garancija! Na veliko! Na malo!

TISKARNA „MERKUR“

TRG. IND. D. D.

Tiska knjige, pravila, cenike, račune, letake, časopise, lepake, brošure, posejnice in razglednice. Izvršuje vsakovrstne trgovske kakor tudi vse druge uradne tiskovine. Lastna knjigovoznica.

LJUBLJANA - SIMON GREGORČIČEVA UL. 13. - TELEFON 552